

KRATKE VIJESTI

UGOVORI ZA ELEKTRANE NA BIOMASU U SISKU I OSIJEKU

U travnju 2015. HEP d.d. je s konzorcijem izvođača koji čine Đuro Đaković Holding i nizozemska tvrtka HoSt BV potpisao ugovore za projekte i gradnju kogeneracijskih elektrana (za proizvodnju električne i toplinske energije) na biomasu u Osijeku i Sisku. Buduće će elektrane i toplane imati snagu od 2 MW za električnu energiju i 10 MW za toplinsku, a ukupna je vrijednost investicije viša od 35 milijuna eura. Od toga se na BE-TO Osijek odnosi 16,25 milijuna eura a na BE-TO Sisak 18,95 milijuna eura jer je u tu vrijednost uključena i gradnja novog vrelovoda do toplinskih stanica Caprag i Brzaj, što će znatno smanjiti gubitke u postojećem sustavu grijanja. Glavna je namjena novih kogeneracijskih postrojenja isporuka tehnološke pare za industrijske potrošače (Osijek) i grijanje mrežne vode centraliziranoga toplinskog sustava u Sisku, pa će to postrojenje biti smješteno uz postojeće postrojenje HEP-Toplinarstva. Godišnja će proizvodnja električne energije u Osijeku iznositi približno 16.500 MWh, toplinske energije za centralizirani toplinski sustav 53.200 MWh, a tehnološke pare 32.400 tona, dok će u Sisku biti proizvedeno 16.600 MWh električne energije, 43.930 MWh toplinske energije i gotovo 21.600 tona pare.

HEP je izvođače izabrao na međunarodnome nadmetanju provedenome prema proceduri njemačke banke KfW, čijim se kreditnim sredstvima financiraju oba projekta. Sirovina tih dviju kogeneracijskih elektrana jest šumska biomasa, a nabavu drvne sječke potrebnih količina i kvalitete HEP je osigurao potpisivanjem dugogodišnjeg ugovora. Izgradnja će u Osijeku i u Sisku započeti u jesen 2015., a početak se pokusnog rada očekuje početkom 2017. Primopredaja s ishođenjem uporabne dozvole najavljena je za proljeće 2017. godine.

Elektrane će imati status povlaštenog proizvođača u skladu s Tarifnim sustavom za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije. HEP-ova su ulaganja dio šire poslovne strategije čija je svrha diversifikacija proizvodnje energije i povećanje proizvodnje iz obnovljivih izvora. U skladu s time nedavno je objavljen javni poziv za prodaju takvih projekata u razvojnoj fazi. Zaprimito je stotinjak ponuda koje se odnose na vjetroelektrane i sunčane elektrane (snage veće od 300 kW) te male hidroelektrane, ali i bioelektrane i bioplinske elektrane. ▀

POZIV ZA OBVEZUJUĆU PONUDU ZA KUPARE

Vlada je Republike Hrvatske na sjednici održanoj 9. travnja 2015. donijela odluku o objavi poziva za obvezujuće ponude za turističko-razvojni projekt *Kupari I* u Općini Župa dubrovačka. Na raspisivanje se natječaja dugo čekalo jer se radi kompletiranja cijelog projekta htjelo uskladiti rokove za davanje u koncesiju hotela i pomorskog dobra. Nakon što bude dobivena suglasnost Hrvatskog sabora, kreće se u posljednju fazu provedbe toga velikog i važnog projekta. Ministar turizma Darko Lorencin izjavio je tijekom predstavljanja Vladine odluke da vjeruje kako će odabrani investitor toj prekrasnoj lokaciji vratiti zasluženi sjaj te da će kroz dvije do tri godine dodatno osnažiti turističku konkurentnost Dubrovačko-neretvanske županije, ali i cijele Hrvatske.

Javni poziv pretpostavlja provedbu projekta s pravom građenja i pravom služnosti na zemljištu u obuhvatu projekta te sklapanje ugovora o zakupu Hotela *Grand* i dodjelu koncesije na pomorskome dobru radi gradnje i korištenja plaže. Koncesija će trajati 99 godina, uz uvjet izgradnje novih smještajnih i pratećih turističko-ugostiteljskih sadržaja kategorizira-

nih s četiri i pet zvjezdica. Turistička zona *Kupari I* određena je kao zona ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja, na lokaciji površine od gotovo 13 hektara, s maksimalnim kapacitetom 1500 kreveta. Investicija se procjenjuje na približno 100 milijuna eura, a investitor koji pobijedi na natječaju za provedbu će dobiti rok od četiri godine nakon što dobije sve dozvole. Ukupna je površina pomorskog dobra nešto manja od 79.000 m², od čega na morski dio otpada 46.300 m². Treba podsjetiti na to da se prema postojećem Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama koncesija na pomorskome dobru duža od 50 godina može dodijeliti samo uz suglasnost Hrvatskog sabora. Najbolji će ponuđač biti odabran na temelju nekoliko kriterija, a osim visine naknade za pravo građenja i zakupa Hotela *Grand* te ponude za koncesiju na pomorskome dobru, presudni će biti kvaliteta ulaganja i rok završetka, ali i plan zapošljavanja i doprinos razvoju lokalne zajednice.

Javni poziv za sudjelovanje na međunarodnome natječaju za javno prikupljanje ponuda objavit će i provoditi Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI). Natječaj će osim na mrežnim stranicama DUUDI-ja biti objavljen i na mrežnim stranicama Ministarstva turizma i Vlade, vladine agencije i ostalih institucija te u jednome od visokotiražnih dnevnih listova, a tekst će poziva biti dostavljen i hrvatskim diplomatskim predstavništvima u inozemstvu. ▀

ENERGETSKA OBNOVA JAVNIH I ŠKOLSKIH ZGRADA

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja otvorilo je javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću radi pripreme poziva na dostavu projektnih prijava za energetska obnova javnih ustanova koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja. Javni će se pozivi provoditi u

KRATKE VIJESTI

sklopu operativnog programa *Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.*, Prioritet 4 – *Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije*; Specifični cilj 4c1 – *Smanjivanje potrošnje energije u zgradama javnog sektora*; Aktivnost 4c1.2. *Energetska obnova i poticanje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja*.

Bespovratna su financijska sredstva namijenjena energetske obnovi i poticanju obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama u vlasništvu države ili lokalne i regionalne samouprave, a posebno u zgradama u vlasništvu javnih ustanova koje obavljaju djelatnost predškolskog odgoja, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja te visokog obrazovanja. To će omogućiti smanjivanje potrošnje energije u zgradama javnog sektora u skladu s odredbama *Direktive o energetske učinkovitosti 2012/27/EU*.

Osnovne su teme natječaja okoliš, demokratizacija i dobro upravljanje te energija, a dijelit će se iznos od sedam milijuna eura. Očekuju se prijave tijela državne uprave izvan Vlade i ministarstava, jedinica lokalne ili područne samouprave, ali i fakulteta te osnovnih i srednjih škola. Poseban je cilj natječaja smanjivanje potrošnje energije u zgradama javnog sektora.

Prihvatljive su aktivnosti energetska obnova javnih zgrada, posebno obnova ovojnice zgrade (krovova, pročelja, podova, vanjske stolarije, sustava grijanja i hlađenja potrošne vode, prozračivanja, unutarnje rasvjete), te promicanje obnovljivih izvora energije ugradnjom sustava za solarno grijanje, toplana na biomasu i sl. Ako se proizvedena energija koristi za vlastite potrebe, moguća su i ulaganja u središnje upravljanje instalacijama zgrade i u sustav daljinskog očitavanja potrošnje energije i vode. Također su moguća ulaganja u nabavu opreme za energetske obnovu zgrada, ali i

u pružanje tehničke pomoći korisniku bespovratnih sredstava u provedbi projekta te izradi energetske certifikata i sl.

Predviđena je stopa sufinanciranja i do 30 %, a dodatnih između 30 i 70 % osigurava Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Važno je dodati da će natječaj biti objavljen 30. lipnja 2015. ■

PROJEKT ZAGREB NA SAVI

Srbijanska je vlada nedavno s investitorima iz Ujedinjenih Arapskih Emirata potpisala ugovor o gradnji stambeno-poslovnoga kompleksa *Beograd na vodi*, vrijedan 3,5 milijardi eura, koji će se prostirati na 177 hektara uz obalu Save. Hrvatska pak odavno priprema projekt *Zagreb na Savi*, vrijedan približno 1,4 milijarde eura. Potaknuo ga je još 2012. negdašnji prvi potpredsjednik Vlade Radimir Čačić, a tada je bio obećano da će cijeli projekt biti završen do 2020. godine.

Govorilo se o gradnji poslovnih i stambenih građevina na obje obale Save u Zagrebu, ali i kompleksa Vladinih zgrada. No osim što se i u beogradskom i zagrebačkom projektu radi o velikim investicijama uz obalu Save, i što su im nazivi slični, ipak je riječ o dva potpuno različita projekta. Naime, *Zagreb na Savi* jest projekt ponajprije namijenjen za rješavanje problema obrane od poplava i vodoopskrbe te zaštite okoliša i korištenja hidroenergetskih potencijala. Urbana je obnova obala Save u Zagrebu tek na šestome mjestu od ukupno 13 segmenata radi kojih se krenulo u taj projekt. Projekt vodi tvrtka *Program Sava* d.o.o. koja je osnovana baš s tom namjerom, a njezin direktor Dubravko Ponoš ističe da *Zagreb na Savi* zapravo nema namjeru uređivati prostor i kako su se pri razvoju tog projekta razrađivale tri mogućnosti.

Jedna je mogućnost da se izgrade novi pragovi koji bi kontrolirali Savu i podzemne tokove, druga je bila gradnja pet velikih hidroelektrana, a treća prokopavanje kanala Sava – Sava, odnosno da se postojeći kanal Sava – Odra u najbližoj točki ponovno poveže sa Savom. U sklopu je te treće opcije i gradnja sedam hidroelektrana, i to triju velikih – *Podsused*, *Prečko* i *Sisak* te četiri male – *Jarun*, *Šanci*, *Petruševac* i *Ivanja Reka*. Za povezivanje Save s kanalom trebalo bi prokopati pet kilometara novoga kanala. Gradnja HE-a *Podsused* stajala bi približno 260 milijuna eura, HE-a *Prečko* 164 milijuna, a HE-a *Sisak* 213 milijuna eura. U gradnju četiriju malih hidroelektrana potrebno je uložiti dodatnih 213 milijuna. Tih sedam hidroelektrana proizvelo bi gotovo 636 GW električne energije godišnje, što je 23 posto ukupne godišnje potrošnje Zagreba.

Trećom bi se opcijom oslobodilo oko 350 hektara zemljišta uz obalu Save u Zagrebu. Savom bi kroz Zagreb mogli ploviti manji turistički brodovi, a Velika Gorica mogla bi dobiti riječnu luku. Ponoš kaže da se trenutačno za treću opciju izrađuje studija isplativosti, dok se za sve tri opcije radi Strateška studija utjecaja na okoliš koju Europska unija sufinancira s 1,5 milijuna eura, a Hrvatska s 500.000 eura. Do kolovoza 2015. bit će gotova oba dokumenta, pa bi za manje od dvije godine mogla početi provedba prvog projekta, gradnja HE-a *Podsused*. Realizacija je cijelog projekta predviđena u roku od 10 do 12 godina. Projekt bi se sufinancirao iz fondova Europske unije, a na listi je za financiranje iz Junckerova plana. Usto su i strani investitori pokazali zanimanje, ponajprije za gradnju hidroelektrana. O tome što će biti na obalama Save, zaključio je Dubravko Ponoš, odlučit će Grad Zagreb, arhitekti i građani Zagreba. ■